

Ordlista

Exempel på förkortningar och begrepp som kan förekomma i miljöklassificeringsdokumentationen av läkemedelssubstanser.

Anaerob nedbrytbarhet: Ett ämnes nedbrytbarhet under syrefattiga betingelser. Betydelsefullt bland annat för ämnen som ansamlas i reningsverkens slam.

Bioackumulation: Bioackumulerande ämnen. Substanser som har en tendens att lagras i levande vävnader. En indikation på ett ämnes bioackumulerbarhet erhålles genom ämnets fördelningskoefficient mellan tvåfassetmet oktanol (som simulerar fettvävnad) och vatten, Kow.

Biodegradation: Bionedbrytbarhet. Hur snabbt och fullständigt ett organiskt ämne bryts ned i reningsverk eller i naturen, av mikroorganismer, bestäms i strängt standardiserade metoder t.ex. OECDs tester.

Danio rerio: Zebrafisk.

Daphnia magna: Vattenloppa. En liten sötvattenlevande hinnkräfta som tillhör gruppen ryggradslösa djur och som vanligtvis ingår som organism i tester för akvatisk toxicitet.

DNA: Cellernas genetiska kod.

Ekologi: Läran om de biologiska sambanden i naturen.

Ekosystem: Växt- och djursamhälle med tillhörande miljö uppfattat som funktionell enhet.

Ekotoxikologi: Läran om effekter av gifter i den yttre miljön.

Faroanalys: En bedömning av ett ämnes eller en produkts potentiella möjligheter att framkalla skada på hälsa eller miljö (jmf riskanalys).

Fathead minnow: Amerikansk elritsa.

Green algae: Grönalg.

Karcinogen: Cancerframkallande, ämne som kan framkalla elakartade tumörer hos djur eller människor.

Log Kow: Oktanol/vatten fördelningskoefficient.

LSAB: Läkemedelsstatistik AB.

Lätt bionedbrytbar: Ämnen som bryts ned till minst 60% respektive 70% inom 28 dagar i någon av OECDs tester 301 A-E betraktas som biologiskt lätt nedbrytbara.

Metabolism: Nedbrytning av läkemedel i kroppen.

Mutagen: Substanser som kan framkalla förändringar i cellernas DNA.

NOEC-värde (No Effect Concentration): Den koncentration av ett ämne som inte ger någon observerbar effekt.

OECD 301 A-F: Standardiserade metoder för att bestämma om ett ämne är biologiskt lätt nedbrytbart.

OECD 302 A-C: Standardiserade metoder för att bestämma om ett ämne är fullständigt eller potentiellt biologiskt nedbrytbart. Resultat på mer än 20% nedbrytning i testerna innebär att ämnet betraktas som potentiellt nedbrytbart. Mer än 70% nedbrytning i testerna innebär att ämnet uppfattas som fullständigt (men inte lätt-) nedbrytbart.

PEC: Predicted Environmental Concentration. Den beräknade koncentrationen av den aktiva substansen i miljön, t.ex. i vattendrag.

Persistens: Ämnen som i naturen bryts ned mycket långsamt eller inte alls benämnes persistenta.

PNEC: Predicted No-Effect-Concentration. Den koncentration som förväntas vara säker för djur och växter i miljön.

Riskanalys: Innebär att resultaten från en faroanalys vägs samman med ytterligare information (användning, dosering, utspädning etc.) för att bedöma sannolikheten för att skada skall uppkomma samt bedöma skadans omfattning.

Selenastrum capricornutum: Grönalg.